Dosarul nr. 2r-1234/25 (2-25059578-02-2r-23062025)

D E C I Z I E

5 martie 2026 **mun. Chișinău**

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ

al Curții de Apel Centru

Instanța compusă din:

Preşedintele de complet, judecătorul Badan-Melnic Eleonora

Judecătorii: Pascari Roman și Craveț Hristina

examinând cererea de recurs depusă de Roșca Tatiana împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 6 mai 2025 adoptate la cererea Roșca Tatiana, intervenient accesoriu Instituția Publică „Cadastrul Bunurilor Imobile” cu privire la constatarea faptului cu valoare juridică, recunoașterea dreptului de proprietate,

a c o n s t a t a t:

1. În data de 30 aprilie 2025 Roșca Tatiana a depus cerere cu privire la constatarea faptului cu valoare juridică, recunoașterea dreptului de proprietate.
2. Prin cerere, Roșca Tatiana a solicitat constatarea faptului că imediat după decesul lui Istrati Ivan a intrat de fapt în posesia și administrarea bunurilor succesorale, inclusiv a casei de locuit amplasate pe str. ***** mun. Chișinău, prin ce a acceptat succesiunea testamentară în privința întregii mase succesorale rămase după decesul acestuia, precum și recunoașterea dreptului său de proprietate asupra bunurilor masei succesorale, inclusiv asupra cotei sale din bunurile imobile înregistrate cu numerele cadastrale*****, cu înscrierea dreptului de proprietate în Registrul bunurilor imobile.
3. În susținerea cererii Roșca Tatiana a indicat că Istrati Ivan, prin testamentul autentificat în data de ***** a dispus transmiterea întregii sale averi în favoarea sa, iar după decesul acestuia, survenit în data de *****, nicio persoană nu a depus declarație de acceptare a succesiunii și nu a fost deschisă procedura succesorală.
4. De asemenea, a susținut că după decesul testatorului a continuat să locuiască în imobilul succesoral, a păstrat și a administrat bunurile rămase, astfel încât a acceptat în fapt succesiunea, cererea fiind întemeiată pe prevederile art. 1432 și 1516 din Codul civil, în

redacția în vigoare la data decesului, precum și pe prevederile art. 281 din Codul de procedură civilă.

Poziția instanței de fond

5. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 6 mai 2025, a fost restituită cererea depusă. Drept temei legal a fost reținut art. 170 alin. (1) lit. j) din Codul de procedură civilă.
6. În motivarea soluției de restituire, instanța de fond a reținut că obiectul cererii îl constituie constatarea faptului intrării Roșcăi Tatiana în posesia bunurilor succesorale rămase după decesul lui Istrati Ivan, precum și recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunurilor masei succesorale, inclusiv asupra cotelor din bunurile imobile. Examinând cererea și actele anexate, judecătorul a considerat că pretențiile formulate nu întrunesc condițiile pentru a fi examinate în procedură specială.
7. Acesta a concluzionat că în cauză se constată un litigiu de drept care ține de competența instanțelor judecătorești în procedură contencioasă, motiv pentru care cererea urmează a fi restituită. Totodată, petiționarei i-a fost explicat că urmează să își valorifice pretențiile prin adresarea unei cereri corespunzătoare în ordinea contencioasă, cu respectarea prevederilor Codului de procedură civilă.

Poziția recurentului

8. Pe *6 iunie 2025* Roșca Tatiana a declarat recurs împotriva încheierii de restituire, solicitând casarea acesteia cu remiterea cererii de chemare în judecată spre examinare în instanța de fond.
9. În susținerea cererii de recurs, Roșca Tatiana a invocat că încheierea contestată este neîntemeiată și ilegală, întrucât instanța de fond a restituit cererea făcând trimitere generică la existența unui litigiu de drept, fără a indica în concret în ce constă acest litigiu.
10. Aceasta a susținut că cererea depusă viza strict constatarea acceptării succesiunii testamentare prin intrarea de fapt în posesia și administrarea bunurilor succesorale, precum și recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunurilor masei succesorale, în condițiile în care testamentul nu este contestat, iar alte litigii cu privire la bunurile succesorale nu există.

11. Totodată, recurentul a arătat că, prin restituirea cererii, instanța de fond a lipsit-o de acces la instanță în vederea apărării drepturilor sale, încălcându-i dreptul la un proces echitabil și dreptul la un recurs efectiv.
12. De asemenea, a susținut că instanța de fond a reținut eronat că încheierea nu se supune căilor de atac, deoarece potrivit art. 423 alin. (1) din Codul de procedură civilă, încheierea care face imposibilă desfășurarea de mai departe a procesului poate fi atacată cu recurs.

Legislația relevantă

13. Art. 170 alin. (1) lit. j), alin. (2) și (5) din Codul de procedură civilă

(1) Judecătorul restituie cererea de chemare în judecată dacă:

j) la depunerea cererii în procedură specială se constată un litigiu de drept ce ţine de competenţa instanţelor judecătoreşti.

(2) Cererea de chemare în judecată se restituie printr-o încheiere motivată, în care judecătorul indică instanţa unde trebuie să se adreseze reclamantul, dacă cauza nu este de competenţa instanţei respective, sau modalitatea de înlăturare a circumstanţelor ce împiedică intentarea procesului.

(5) Încheierea prin care instanţa judecătorească restituie cererea în temeiul alin.(1) lit. a), b), c) şi g) poate fi atacată cu recurs.

14. Art. 279 alin. (1) din Codul de procedură civilă

(1) Instanţa judecătorească examinează în procedură specială cauze cu privire la:

a) constatarea faptelor care au valoare juridică;

15. Art. 280 alin. (3) din Codul de procedură civilă

Dacă, la depunerea cererii sau la examinarea cauzei în procedură specială, se constată un litigiu de drept ce ţine de competenţa instanţelor judecătoreşti, instanța restituie cererea sau o scoate de pe rol printr-o încheiere şi explică petiţionarului şi persoanelor interesate dreptul lor de a soluţiona litigiul în procedură de acţiune civilă la instanţa competentă.

16. Art. 281 alin. (2) lit. f) din Codul de procedură civilă

(2) Instanţa judecă cauzele în care i se cere să constate:

f) acceptarea unei succesiuni şi locul ei de deschidere;

17. Art. 424 alin. (1) din Codul de procedură civilă

Curţile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierii emise de judecătorii.

18. Art. 425 din Codul de procedură civilă

Termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

19. Art. 427 din Codul de procedură civilă

Instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept:

a) să respingă recursul şi să menţină încheierea;

b) să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluţionată prin încheierea casată;

c) să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, soluţionînd prin decizie problema respectivă.

Motivarea instanței de recurs

20. Examinând materialele dosarului, Colegiul judiciar va admite cererea de recurs înaintată de Roșca Tatiana și va casa încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 6 mai 2025, cu remiterea cauzei în instanța de fond la faza intentării procesului civil, în același complet de judecată. Argumentele și rațiunile acestei soluții vor fi expuse în continuare.
21. Din actele dosarului rezultă că în data de 30 aprilie 2025 Roșca Tatiana a sesizat instanța cu o cerere prin care a solicitat constatarea acceptării succesiunii testamentare prin intrarea de fapt în posesia și administrarea bunurilor succesorale, precum și recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunurilor masei succesorale. Prin încheierea din 6 mai 2025, instanța de fond a restituit cererea, reținând în termeni generali existența unui litigiu de drept, fără a individualiza însă elementele concrete din care ar rezulta acest litigiu.
22. În continuare, Colegiul judiciar reține că în prezenta cauză este chemat să răspundă la întrebarea dacă simpla trimitere la art. 170 alin. (1) lit. j) din Codul de procedură civilă este suficientă pentru a justifica restituirea cererii sau dacă, dimpotrivă, instanța de fond era obligată să indice în concret care sunt împrejurările de fapt și de drept din dosar ce relevă existența unui litigiu incompatibil cu examinarea cauzei în procedură specială.
23. Potrivit art. 279 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească examinează în procedură specială cauzele cu privire la constatarea faptelor care au valoare juridică, iar art. 281 alin. (2) lit. f) prevede în mod expres că pot fi constatate acceptarea unei succesiuni și locul ei de deschidere.
24. Totodată, art. 170 alin. (2) din același cod impune ca restituirea cererii să fie dispusă printr-o încheiere motivată.
25. Raportând aceste exigențe legale la circumstanțele concrete ale cauzei, Colegiul judiciar constată că soluția instanței de fond a fost una prematură. Din actele dosarului nu rezultă, cel puțin la această etapă procesuală, împrejurări de natură să contureze, în mod actual și

determinat, un litigiu de drept. Or, existența unui asemenea litigiu nu poate fi prezumată, ci trebuie să rezulte din elemente factologice clare, expuse în mod expres în actul judecătoresc.

26. Colegiul judiciar reține și că în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului dreptul de acces la o instanță trebuie să fie practic și efectiv, nu teoretic și iluzoriu. În același timp, obligația instanțelor de a-și motiva soluțiile servește atât pentru a demonstra părții că argumentele sale au fost examinate, cât și pentru a-i permite exercitarea utilă a căilor de atac. Prin urmare, atunci când încheierea de restituire nu explică în concret de ce se constată un litigiu de drept și se limitează la o trimitere abstractă la textul de lege, partea este lipsită de posibilitatea reală de a înțelege rațiunea măsurii dispuse și de a combate în mod efectiv această soluție, ceea ce afectează dreptul de acces la justiție.

27. Prin urmare, Colegiul judiciar constată că instanța de fond a aplicat prematur și formal art. 170 alin. (1) lit. j) din Codul de procedură civilă, fără o motivare suficientă și fără a identifica elementele concrete din care ar rezulta existența unui litigiu de drept. În aceste condiții, încheierea contestată nu are un temei legal suficient pentru a fi menținută, astfel încât recursul urmează a fi admis, cu casarea încheierii și remiterea cauzei în instanța de fond la faza intentării procesului civil, în același complet de judecată, pentru verificarea exigențelor de depunere a cererii în instanța de judecată.

28. În conformitate cu prevederile art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Roșca Tatiana și se casează încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 6 mai 2025.

Cauza civilă bazată pe cererea depusă de Roșca Tatiana, intervenient accesoriu Instituția Publică „Cadastrul Bunurilor Imobile”, cu privire la constatarea faptului cu valoare juridică, recunoașterea dreptului de proprietate se remite în instanța de fond la faza intentării procesului, în același complet de judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele de complet, Judecătorul Badan - Melnic Eleonora

Judecătorii Pascari Roman

Craveț Hristina